

Handläggare
Christina Koistinen
Telefon: 08-508 15024**Till**
Skarpnäck stadsdelsnämnd
2014-12-18

Samteamet - en förändrad inriktning för Gullmarsplans beroendemottagning

Förvaltningens förslag till beslut

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar följande:

Redovisningen och den fortsatta inriktningen av
förändringsarbetet vid Gullmarsplans beroendemottagning
godkänns.

Margareta Östrand
Stadsdelsdirektör

Lars-Gunnar Winsa
Avdelningschef

Sammanfattning

Beroendemottagningen Gullmarsplan är en verksamhet i samverkan mellan Skarpnäck, Enskede-Årsta-Vantör och Farsta stadsdelsförvaltningar som funnits sedan 2006. Där ges stöd till olika målgrupper med missbruks- och beroendeproblem.

Av de personer som både har missbruksproblem och psykiatrisk sjukdom, så kallad samsjuklighet, har enbart ett fåtal kunnat erbjudas adekvata insatser inom beroendemottagningen. En arbetsgrupp har därför utarbetat ett förslag om hur verksamheten vid beroendemottagningen ska omstruktureras för att bättre kunna erbjuda denna målgrupp adekvata insatser.

Förslaget innebär att nuvarande verksamhet förändras och får en ny inriktning som innebär att ett antal utbildade case managers (CM) bildar ett så kallat *Samteamet* som ska arbeta med hög intensitet för

att samordna, utreda och planera insatserna för målgruppen med samsjuklighet.

Förvaltningarna vill fortsätta arbetet med att genomföra denna förändring av verksamheten och vill ha nämndens godkännande för detta.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningarnas öppenvård för missbrukare inom Skarpnäcks, Enskede-Årsta-Vantörs och Farsta stadsdelsområden har de senaste åren utökats, utvecklats och blivit allt viktigare för att kunna erbjuda kvalitativt bra och kostnadseffektivt stöd till olika målgrupper med missbruks- och beroendeproblem.

Den målgrupp som är aktuell inom socialtjänsten och beroendevården har i högre grad psykiatrisk sjukdom kombinerad med alkohol- och drogberoende. En kartläggning som genomförts inom de tre stadsdelsförvaltningarnas vuxenenheter visar att mellan 50 och 75 procent av klienterna har samsjuklighet. Denna målgrupp har öppenvården av olika skäl inte i tillräcklig omfattning kunnat erbjuda adekvata insatser.

All tillgänglig forskning och beprövad erfarenhet visar att det krävs ett nära samarbete mellan socialtjänst, beroendevård och psykiatrisk vård för att kunna erbjuda denna målgrupp en effektiv rehabilitering och behandling. Därtill krävs specialistkompetens gällande bemötande och för att samordna och planera insatserna.

Med anledning av detta har en arbetsgrupp, bestående av deltagare från stadsdelsförvaltningarna i sydost, landstingets beroendevård och psykiatri, under 2014 haft i uppdrag att analysera och utreda hur målgruppen med samsjuklighet ska kunna erbjudas effektiva och anpassade insatser inom öppenvården.

Arbetsgruppens specifika uppdrag var att utreda hur den samverkan som finns vid Gullmarsplans beroendemottagning behöver förändras och utformas så att målgruppen med samsjuklighet i betydligt större omfattning än idag kan erbjudas vård och stöd. Nuvarande mottagning har trots den samverkan som funnits sedan 2006 mellan stadsdelsförvaltningarna, beroendevården och psykiatrin, inte lyckats fånga in och erbjuda målgruppen med samsjuklighet kvalificerad stöd och vård.

Arbetsgruppen har efter utredning utarbetat ett förslag till ny inriktning för nuvarande beroendemottagningen vid Gullmarsplan.

Förslaget har behandlats av styrgruppen över beroendemottagningen som består av ledningarna för stadsdelsförvaltningarna, beroendevård och psykiatri. Styrgruppen är positiv till förslaget och ledningsgrupperna vid de tre stadsdelsförvaltningarna vill nu ha nämndernas stöd för att arbeta vidare med att implementera förslaget.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg. Ärendet har förhandlats enligt MBL 2014-12-11 och behandlats i rådet för funktionshindersfrågor 2014-12-10 samt i pensionärsrådet 2014-12-11.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsgruppens förslag

Arbetsgruppens förslag till styrgruppen innebär att Gullmarsplans beroendemottagning får en ändrad inriktning och ändrat innehåll. Verksamhetens namn föreslås samtidigt ändras till Samteamet.

Förslaget innebär att socialtjänst, Psykiatri Södra Stockholm och Capio Maria beroendevård i en organisatoriskt integrerad form ska samverka och erbjuda ett samordnat professionellt och effektivt samhällsstöd till personer med samsjuklighet. Personer med samsjuklighet har allvarlig psykisk störning i kombination med missbruk/beroende och en varaktig funktionsnedsättning.

Syftet är att utifrån en helhetssyn på individens behov utveckla kompletterande, integrerade insatser och därmed skapa en heltäckande sammanfogad vårdkedja som omfattar både landstingets och socialtjänstens insatser.

En viktig kompetens och för målgruppen anpassad resurs i verksamheten är att det kommer att finnas utbildade så kallade case managers (CM) från såväl socialtjänst, psykiatri som beroendevård. Case management är en specifik, för ändamålet utvecklad profession som samordnar vården för personer med allvarliga psykiska funktionshinder för att de ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt.

Den nya inriktning som föreslås är till viss del influerad av den så kallade ACT-modellen (Assertive community treatment) som prövats på olika håll i landet med bra resultat. Modellen kan kort översättas till uppsökande integrerad samhällsbaserad behandling. Det är en mycket strikt vetenskapligt och evidensprövad modell

som tar lång tid att implementera, dock är det ett långsiktigt mål för verksamheten.

Till Samteamet och verksamheten knyts en så kallad Resursgrupp där det ingår psykiatriker från psykiatrin, beroendeläkare från beroendevården och biträdande enhetschefer från stadsdelsförvaltningarna. Resursgruppen ska tillföra sakkunnig auktoritet och kompetens utifrån sina professioner och vara en länk till de olika samarbetspartners som står bakom samteamet.

Gruppen ska också bistå samteamets CM med konsultationsstöd samt vara den instans som gör bedömningar vid intaget av nya klienter till samteamet som kommer från stadsdelsförvaltningarnas utredningsenheter, Capio Maria beroendecentrum på Södermalm och Psykiatri södras olika verksamheter. Samtliga personer som remitteras från stadsdelsförvaltningarnas utredningsenheter och som erhåller insats av samteamet, ska vara biståndsbedömda enligt socialtjänstlagen.

Deltagarna i Resursgruppen ska ha hög grad av beslutsmandat för att kunna främja att insatserna kommer igång snabbt, blir effektiva i det enskilda fallet.

Ett mycket viktigt arbetsverktyg för samteamet kommer att vara att upprätta en individuell plan (SIP) enligt 2 kap. 7 § SoL och 3f § HSL.

En ledningsgrupp med en representant från respektive samarbetspartner ska regelbundet följa upp att samteamets arbete sker i enlighet med det uppdrag och för den målgrupp som detta avtal avser. Ledningsgruppen ansvarar även för att relevanta data avseende uppdrag och målgrupp tas fram, sammanställs och redovisas inför respektive huvudman.

Personalansvaret för de CM som arbetar i samteamet åligger respektive samarbetspartner.

Arbetsgruppen har fått ytterligare deluppdrag:

- Arbeta vidare med att utforma en gemensam plattform/överenskommelse rörande samteamets form och innehåll.
- Ta fram ett förslag till samarbetsavtal mellan parterna som reglerar ansvar och det samarbete som ska genomföra

samteamets organisation och arbetssätt.

- Ta fram ett förslag till samarbetsavtal för personer som inte kan erbjudas insatser från samteamet Söderort.

Parallellt med arbetsgruppens arbete med att ta fram förslag om ny inriktning för verksamheten vid Gullmarsplans beroendemottagning pågår, på initiativ av de tre stadsdelsförvaltningarna och med finansiellt stöd från socialförvaltningen, även ett gemensamt projekt; ”Samutnyttjande av öppenvård sydost”.

Projektets syfte är att göra en översyn och utreda hur stadsdelsförvaltningarna i sydost ska kunna öka samutnyttjandet av den öppenvård som finns lokalt i de tre stadsdelarna. Det finns fortsatt behov av att utveckla den öppna missbrukarvården, både kompetens- och utbudsmässigt. Det kan förverkligas om stadsdelsförvaltningarna kan få ökad tillgång till varandras öppenvårdsinsatser i större utsträckning än idag.

En översyn av den gemensamma öppenvården är också viktig utifrån den föreslagna förändringen vid Gullmarsplans beroendemottagning och inrättandet av ett samteam söderort. Det måste finnas en fungerande samverkan mellan samteamet, övriga öppenvårdsinsatser och utredningsverksamheter om en helhetssyn ska kunna genomsyra arbetet och att vårdkedjorna ska kunna hålla ihop.

Förvaltningarna återkommer i början av 2015 med ett tjänsteutlåtande innehållande en beskrivning av hur en mer samutnyttjad öppenvård i sydost skulle kunna utformas och organiseras.

Ekonomiska konsekvenser för nämnden

Förändringen av innehållet och arbetet vid Gullmarsplans beroendemottagning görs inom ramen för befintliga resurser och kommer således inte att rendera förvaltningarna ökade kostnader.

Stadsdelsnämnden föreslås godkänna redovisningen och den fortsatta inriktningen av förändringsarbetet vid Gullmarsplans beroendemottagning

Bilaga

1. Lista på stöd och hjälp till personer med missbruk och beroendeproblematik i Stockholm som inte kräver en kontakt med socialtjänsten.